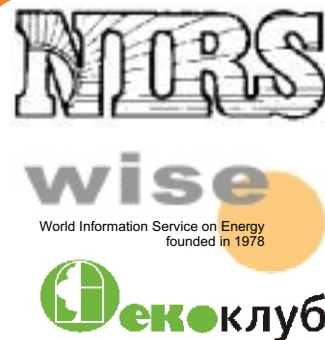

ЯДЕРНИЙ МОНІТОР

Видання Світової інформаційної служби з енергетики (WISE) та Інформаційного центру з ядерної енергетики (NIRS). Українська версія видається ММГО "Екоклуб".

ГРУДЕНЬ-ЛЮТИЙ-2006-2007 № 5 (20)

Колишній голова безпеки вказує на недостатню культуру безпеки

Джерело інформації: NIRS/WISE "Nuclear Monitor" #649, 2006

Робота на суміжній до 1 реактора частині Шведської ядерної установки Фосмарк, яка за репутацією вважається найбезпечнішою, залишила половину кімнати контролю 1 блоку без світла. Спроби задіяти у роботу запасні генератори виявилися невдалими, і протягом 23 хвилин ніхто в апаратній не був упевненим у тому що відбувається у реакторі і чи можна відвернути аварію. Нарешті, інженер реактору №2 станції, який на щастя не був задіяним у ремонтних роботах, зумів вручну запустити дизельні генератори. За словами Ларс-Олова Гогланда, який раніше відповідав за безпеку на Фосмарку, тільки справжнє везіння врятувало той день.

(649.5761) WISE Sweden - "Ніхто не в змозі сказати, наскільки близько був Фосмарк до аварії, подібної до Чорнобильської. Але всі погоджуються, що до неї було дуже близько", - говорить Ларс-Олов Гогланд.

Гогланд один із небагатьох членів ядерної спільноти, який вказав на недоліки у так званій „культурі безпеки” атомної енергетики Швеції. Сьогодні незалежний консультант Гогланд скаржиться на „обрізання гострих кутів”, бідну мораль, недостатню забезпеченість персоналом, і „навіть на некомпетентність частини працівників, яким доручено не допустити Шведського Чорнобиля. За його словами, багато атомних інженерів є схвильованими, але лише декілька беруть на себе сміливість говорити про це. Гогланд каже, що він не противник атомної енергії як такої. Що його хвилює - це комерціалізація такої ризикованої технології. „Мотив збагачення є найбільшим ворогом безпеки”, - каже він. Маверік, відомий у Швеції через постійну критику низької „культури безпеки” у промисловості. Він відкрив чимало судових справ і слідкує за тим, щоб приховані фактори ризику доходили до уваги громадськості.

Гогланд вирішив привселюдно розповісти про події на Фосмарку після того, як прочитав статтю у провідній шведській щоденній газеті Dagens Nyheter за 1 серпня. Стаття залишила в нього таке враження, мов

би „хтось хоче замести сліди аварії під килимок”. Цей „хтось” був, очевидно, із управління Фосмарком, яке спішило повідомило про те, що проблему знайдено і ліквідовано й підштовхувало наглядову комісію дозволити включити реактор уже через 5 днів після аварії. Таке твердження було голосливим. Через тиждень, дефект вже було знайдено в очиснику, який був неправильно встановлений ще в 90-х роках.

Відповідальних за ядерну безпеку дуже серйозно турбують два явища: по-перше, це загальнопоширена причина збоїв (наприклад, коли багато дефектів трапляються через ту ж саму причину) та, по-друге, система взаємозв'язку. Гогланд вважає, що події на Фосмарку включають і те, і інше.

Хто винен?

Звинувачення і контр-звинувачення не сходять з шпальт газет відтоді, як про аварію стало відомо. Я попросив Ларса-Олова Гогланда допомогти мені розібратися з ними.

AEG (фірму-постачальника обладнання) звинувачують у приховуванні важливої інформації. За оцінками Ларса-Олова Гогланда, участь AEG у цій драмі мінімальна. „AEG не несе жодної відповідальності, окрім відповідальності за виготовлення обладнання”, - каже Гогланд.

“Справжня проблема, яка має

У ВИПУСКУ

Колишній голова безпеки дує у свисток на знак недостатнього розвитку	1
Болгарія пробує зловживати закриттям 3-го та 4-го реакторів на ядерній станції Козлодуй	3
Миколаївський суд став на заваді атомному лобі	4
Заява про наміри будівництва централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива Рівненської, Хмельницької та Южно-Української АЕС ДП НАЕК “ЕНЕРГОАТОМ” ІЦ	8

далекосяжні результати, полягає у тому, що Фосмарк та її власник-компанія Vattenfall, не мають компетентних працівників, які б перевіряли безпечність установок заздалегідь. Забагато покладається на метод спроб та помилок”, - каже Гогланд. І не лише на Фосмарку. Це лише останній випадок, який Гогланд вважає загальнопоширеною байдужістю.

Аналогічний випадок: подібна проблема трапилась на реакторі №2 у Барсебеку кілька років тому, де різкі коливання водяного тиску в охолоджувальній системі реактора спостерігалися протягом 4 місяців, і навіть після того, як станція повідомила про складну ситуацію в Шведській інспекції з ядерної енергії, проблемувсе ж довелося вирішувати самотужки. А загострилася вона посеред зими, коли ціни на електроенергію були дуже високими. Вартість зупинки реактора і очистки його від того, що виявилось фрагментами труби із трубопровода,

була дуже високою.

“Повертаючись до ситуації на Фосмарку, навіть той факт, що була дозволена робота на взаємозв'язаній частині блоку в той час, як реактор №1 Фосмарку працював - порушення давно встановлених стандартів правил безпеки”, - застерігає Гогланд.

Шведський інспектор з ядерної енергії також несе відповідальність хоча й не за саму аварію, але за стан “культури безпеки”, що є не чим іншим, як переважаючим психологічним кліматом, який супроводжує питання безпеки.

"Контроль - це добре, а довіра ще краще". Ця фраза може звучати дивно, але саме так шведська інспекція з ядерної енергії підсумовує свою регуляторну філософію. Шведська інспекція з ядерної енергії особливо старається не зіпсувати кооперативного духу між інспектором та індустрією. „Не факт, що шведська інспекція з ядерної енергії має недостатньо персоналу і залежить від інформації, яка надається промисловістю”, - пояснює Гогланд.

Мандат SKI: безпека реактора чи консультаційні послуги з піару?

Питання в тому, чи дійсно регулювальник має бажання контролювати? Найчастіше, шведська інспекція з ядерної енергії підтримує міф про “Шведську атомну енергію найбезпечнішу у світі”(як в даному випадку, що був близьким до Чернобиля). Шведська інспекція з ядерної енергії є дуже ліберальною і у наданні часу, необхідного шведським реакторам для пристосування до нових, суворіших правил. Ларс-Олов Гогланд запитує: „Який толк із суворіших правил, якщо нікому не треба їх дотримуватися? Це щось на кшталт старої радянської конституції-найпрогресивнішої у світі у сфері питань цивільних прав та свобод!”.

Пан Гогланд не має також великої довіри до оцінки та сценаріїв ризиків, які зроблені шведською інспекцією з ядерної енергії. „Будь-яка подія, яка тягне за собою далекосяжні наслідки, має ймовірність рівну нулю. Інакше реакторам не було б дано дозволу на роботу. Хтось повинен запитати шведську інспекцію з ядерної енергії про імовірність того, що усі чотири запасні енергетичні системи вийдуть з ладу. Я б'юся об заклад, що їхня відповідь буде „нуль”, - пропонує Гогланд, напівжартома. „Більшість даних є „чистої води здогадками, і не рідко, бажаними судженнями. З десяти шведських реакторів, що зараз працюють, лише два є ідентичними. Це означає, що емпіричний досвід роботи реакторів дуже малий. Тому, багато що будується на гіпотезах і тактиці боротьби між політиками і шведськими екологічними судами.

Зі свого боку, шведська інспекція з ядерної енергії каже, що Гогланд надзвичайно перебільшує небезпечність аварії на Фосмарку. Ситуація ніколи не виходила з-під контролю, працівники зберігали спокій, діяли компетентно і справилися із кризою добре. Шведська інспекція з ядерної енергії настійливо наголошує на тому, що аварія „займає лише друге місце по шкалі INES”. „Це правда і оцінку дано точно”, - каже Гогланд. “Не трапилось радіоактивного викиду й функції не були тимчасово порушені. Та єдине, що Шведська інспекція з ядерної енергії не згадує, це що шкала INES не показує можливих ризиків та серйозності того, що могло б статися.”

Шведською комісією з безпеки реакторів інцидент був класифікований як „подія 1 групи” (найбільш небезпечна з усіх трьох категорій, при якій установка повинна бути знятою з роботи, поки дефект не буде усунуто). „Розмови із

журналістами про низьку оцінку по шкалі INES і не признання серйозності того, що сталося - яскравий піар-крюк”, - каже Гогланд.

Окрім оцінки як „події групи 1” ще два факти свідчать про серйозність аварії: 1. Робота на двох інших реакторів була призупинена, щоб встановити наявність побічних проблем. Реактор №2-близнюк Фосмарку залишається непрацюючим з тієї ж причини. 2. Коли сталася аварія було прийнято рішення евакуювати весь персонал, що не було обов'язковим для вирішення проблеми. Проте, евакуацію не провели з простої причини, що система громадського оповіщення теж не працювала.

Хвилювання через кризу уже минули. Проте, якщо Ларс-Олов Гогланд правий у питанні недостатньої “культури безпеки” серед власників та операторів шведських реакторів прогнози на майбутнє є не менш хвилюючі. Кілька шведських реакторів, серед яких два тридцятилітніх, перебуває у процесі поліпшення якості, щоб працювати при вищих температурах. Ларс-Олов Гогланд побоюється: „Такі роботи призведуть до меншої безпеки реактора, і до більших ризиків.”

Ларс-Олов Гогланд рекомендує: “Досить марнувати гроші на покращення старих реакторів. Краще інвестувати їх у нове виробництво електроенергії- можливо атомне, а чому б і не вітрове?” Ще не відомо, як вплине інцидент на Фосмарк №1 на шведських політиків. Одне є очевидним: без Ларса Олова Гогланда, навіть у Швеції такі події не доходили б громадськості.

Джерело інформації та контакти:
Charly Hulten, WISE Sweden

МАГАТЕ лякатиме людей черепом і кістками (фото)

Міжнародне агентство з атомної енергії (МАГАТЕ) ввело новий символ, що попереджає про радіаційну загрозу.

На думку МАГАТЕ, колишній символ - зображення, що нагадує гвинт пропелера з трьома лопатями, - безпосередньо не асоціюється з радіоактивністю і пов'язаною з нею небезпекою.

Новий символ включає колишнє зображення, доповнене витікаючими від нього хвилями, які символізують радіацію, фігуркою людини, яка втікає а також черепом і кістками.

Болгарія пробує зловживати закриттям 3-го та 4-го реакторів на ядерній станції Козлодуй

Європейський парламент відхилив прохання про „гнучкість”

30 листопада Європейський парламент поклав край намаганням деяких болгарських і проядерних політиків створити непевність щодо кінцевої дати закриття 3-го та 4-го блоків на Козлодуйській АЕС. 269-ма голосами проти 264-ьох парламент знову підтвердив свою вимогу про закриття двох болгарських ядерних блоків до вступу Болгарії в ЄС 31 грудня 2006 року.

Джерело інформації: NIRS/WISE "Nuclear Monitor" #650, 2006

(650.5767) WISE-Чехія – Парламентський доповідач по Болгарії, член парламенту від Великобританії Джефрі ван Орден, представляючи звіт про прогрес у виконання зобов'язань Болгарією для вступу в ЄС, просив гнучкості при розгляді питання щодо закриття 3-го та 4-го блоків Козлодуйської АЕС. За декілька днів до засідання Європейського парламенту (ЄП), закордонна комісія ЄП прийняла таку пропозицію, яку гучно висвітлили і відсвяткували в Болгарській пресі. Ще в березні 2006, ван Орден пробував проштовхнути подібний текст у своєму звіті. Тоді його було також відхилено Європейським парламентом.

Коли в 1998 році розпочалися переговори щодо вступу Болгарії в ЄС, країна була змушена пообіцяти закрити 4 реактори типу ВВЕР 440/230 на ядерній станції Козлодуй, оскільки вони вже не підлягали ремонту і вважалися небезпечними. Однак, Європейський Союз виділив трохи часу для виведення їх із експлуатації при умові, що буде зроблені певні вдосконалення. Наприкінці 2002 року перший та другий реактори були відключені від енергосистеми.

Необоротне закриття першого та другого блоків.

Багатьом болгарським політикам і громадянам, які були пов'язані із ядерним енергетичним сектором, включаючи директорів Козлодуйської АЕС, не сподобалося закриття двох перших блоків. Вони інколи секретно, а інколи і дуже відкрито, надіялися на запуск цих блоків знову, як тільки Болгарія вступить в ЄС. Однак минулого літа Європейська комісія дуже скритикувала Болгарія за те, що закриттю перших двох блоків все ще не забезпечено необоротності, а так, Болгарія була змушена пообіцяти зробити такі кроки. Минулого вересня було відхилено запит Грінпісу про інформацію щодо конкретних заходів, і зараз Грінпіс чекає на рішення суду. 7 грудня голова Агенції з ядерної енергії Болгарії вніс поправки до ліцензії на роботу 1-го та 2-го реакторів таким чином, що деякі важливі компоненти

можна було б зняти з реактора. Однак, не зрозуміло, чи такі заходи можна вважати такими, що призведуть до необоротності закриття.

Члени Європарламенту як лоббі.

За повідомленнями болгарської преси, складається враження, що вже роками йдуть дебати про те чи потрібно відкладати закриття 3-ього та 4-ого блоків Козлодуйської АЕС. Писали, що перевірки, проведені Міжнародною комісією з ядерної енергії та Західноєвропейською асоціацією ядерних регуляторів (неурядова організація, що складається з голів та поважних працівників ядерних регуляторних комісій Європейських країн) показали, що реактори досить безпечні для роботи протягом більш тривалого періоду. Кожний візит чи висновки проядерно настроєних членів Європарламенту, таких як шотландський соціал-демократ Тоні Вінн, в болгарській пресі отримували шаленну увагу. Голосам інших, анти-ядерних членів парламенту, болгарська преса уваги не приділяла. Вони казали про те, що призупинення закриття Козлодуй не має шансів, бо тоді треба вносити зміни до Договору про вступ в ЄС- закон, який потребує одностайної підтримки від усіх присутніх 25-ти членів Європейського союзу. Декілька країн наклали б вето на будь-яке продовження роботи цих небезпечних реакторів. Викривлена увага преси призвела до поширення серед громадськості думки про те, що Європейський парламент може і схоче залишити Козлодуй в робочому стані. Після того, як Вінн не був переобраним в парламент на минулих виборах, його роботу продовжують член фінського парламенту від християн-демократів (найбільша політична група в Європерському парламенті) Ейя-Ріітта Когола, словенський ядерний лобіст Романа Джордан Сізелі та соціаліст Едіт Герцог із Угорщини.

Паніка на Балканах.

Протягом минулого місяця виникла велика паніка у всьому Балканському регіоні, в основному через думку, що

закриття 3-го і 4-го реакторів Козлодуйської АЕС призведе до нестачі електроенергії. Для того, щоб призупинити паніку в самій Болгарії, Міністр енергетики та економіки Овчаров доповів, що в самій Болгарії проблем не виникне, але що імпортери електроенергії з Болгарії (Сербія, Македонія, Монтенегро, Албанія і Греція) постраждають. Македонський оператор електроліній, компанія MEPSO, підтримала цей аргумент, таким чином відвертаючи увагу від своїх власних проблем.

В Болгарії дебати продовжувались навколо питання: чи призведе закриття Козлодуй до підняття ціни на електроенергію. 6 грудня голова Державного енергетичного регулятора повідомив, що для населення ціни не зростатимуть до липня.

Туреччина хоче екпортувати енергію з Болгарії.

Туреччина запропонувала Болгарії продавати їй електроенергію у 2007 році. Вона пропонує 5.6 центів/кВгод. Ще до тепер не відомо: чи Болгарія буде експортувати енергію в Туреччину чи ні. Якщо ж так, то це призведе до переміщення експортних потужностей Болгарії з Балканів на Схід через пропонувану ціну.

У пошуку грошей.

Деякі спостерігачі заявляють, що ігри навколо Козлодуйської АЕС існують для того, щоб знайти підтримку для ядерної станції Белене, можливо, у формі кредиту від Євроатома. Інші заяви зараз готуються Болгарським урядом щодо недостатньої компенсації за втрату 3-го та 4-го реакторів Козлодуй. В той час, як інші вказують на те, що Болгарія отримала дуже вигідний бонус, отримавши дозвіл від ЄС експлуатувати непевні Козлодуйські реактори протягом минулих 8-ми років, тим самим наражаючи власне населення і населення Європи на небезпеку, Болгарський уряд з допомогою розрахунків від Міжнародної агенції з ядерної безпеки доводить, що Козлодуй міг би принести країні

прибуток у сотні мільйонів євро, якби вона могла б продовжити роботу. Вони намагаються отримати цю суму від ЄС.

На кінець, треба сказати, що Болгарія і її клієнти із експорту енергії, мали вісім років, щоб приготувати Козлодуй

до закриття. Болгарія могла експортувати електроенергію протягом минулих років, дякуючи вчасній заміні потужностей Козлодуйської АЕС. Ігри у Європарламенті і паніка в останні хвилини була створена з певною ціллю. В одному ми впевнені точно:

всі проблеми в енергосітці протягом наступних місяців чи навіть років будуть виникати через закриття Козлодуй, а не через недоліки у менеджменті енергетичної сітки.

Джерело і контакти: Ян Хаверкамп,

Українські Новини

МИКОЛАЇВСЬКИЙ СУД СТАВ НА ЗАВАДІ АТОМНОМУ ЛОБІ

Джерело інформації: Екологія-Право-Людина, від 23 січня 2007 року

22 січня 2007 р. Суд визнав недійсним рішення Миколаївської обласної ради (від 6. 07. 2006 р.) про вилучення 28 га земель зі складу регіонального ландшафтного парку (РЛП) "Гранітно-Степове Побужжя".

Цим рішенням фактично зупинено запуск НАЕК "Енергоатом" енергетичного багатомільйонного довгобуду - Ташлицької ГАЕС, та створення ще одного водосховища на маловодній та перевантаженій річці Пд. Буг, а також подальшу розбудову Южно-Українського енергокомплексу. Нарешті інтереси довкілля, історії та культури стали вирішальними для суду в порівнянні з економічними інтересами.

Позивачами у справі виступали місцеві активісти-екологи, а їх інтереси представляв юрист МБО "Екологія-право-людина" Ольга Мельнь, лауреат престижної екологічної премії Голдмана у 2006 р. від Європи.

Спірні 28 га земель під річкою Пд. Буг та вздовж її берегів представляють цінність як для атомників, так і для екологів. З одного боку ці території попадають під затоплення у зв'язку з підняттям рівня Олександрівського водосховища на р. Пд. Буг та запуском Ташлицької ГАЕС, а з іншого боку ці території є цінні як середовища існування зникаючих видів флори та фауни, що охороняються в Україні та за її межами. Так, смілка південнобузька - вид, який знаходиться на грані повного вимирання знайшов прихисток на цих територіях. Як зазначив суд, важкодоступність ділянок спірного природного

об'єкту для людини та сільськогосподарських тварин сприяла збереженню природних біоценозів, що характеризуються наявністю ряду ендемічних форм, актуальність збереження яких є безсумнівною.

РЛП "Гранітно-степове Побужжя" було створено ще у 1996 році, так як за своїми ландшафтами, естетичними, біогеографічними, історико-археологічними особливостями ця ділянка не має аналогів у степовій зоні Європи та на планеті в цілому, що зумовлює необхідність у першу чергу забезпечити її цілісність.

Суд дійшов до висновку, що для вирішення проблем енергетики спорудження Ташлицької ГАЕС не є єдиним можливим технічним рішенням. Суд поставив під сумнів обґрунтованість лобювання запуску Ташлицької ГАЕС та нехтування іншими варіантами вирішення проблем споживання пікових навантажень в енергетиці, такими як будівництво газової чи теплової електростанцій. В рішеннях зазначено: "Таке є свідченням лобювання інтересів певного будівництва за певним проектом."

Метою ж прийняття спірного рішення Миколаївською обласною радою є створення умов для здійснення конкретного будівництва, нехтуючи інтересами довкілля. Судом було визнано рішення Миколаївської обласної ради, яке активно лобювалося НАЕК "Енергоатом" таким, що не є ані законним, ані обґрунтованим, ані розсудливим. Дане рішення також є важливим і для пересічних

громадян, які не байдужі до проблем довкілля. Так, Центральним районним судом міста Миколаєва було підтверджено право громадян звертатися до суду та оскаржувати рішення владних органів, що можуть мати негативний вплив на довкілля та зачіпають їх права. Зокрема, право на участь в розробці та здійсненні заходів щодо охорони навколишнього природного середовища, раціонального і комплексного використання природних ресурсів /в цьому випадку - через депутатів Миколаївської обласної Ради/, а також право здійснення загального використання природних ресурсів. На виконання цього рішення атомники будуть змушені опустити рівень річки Пд.Буг та Олександрівського водосховища з відмітки 14,7 м, яку вони незаконно підняли ще у лютому 2006 року, так і не дочекавшись рішення обласної ради про вилучення затоплюваних земель зі складу об'єкту природно-заповідного фонду.

Контактна інформація:

Ольга Мельнь, керівник юридичного відділу Екологія-Право-Людина (ЕПЛ), email: molya@uoregon.edu
Позивачі:
Антоніна Галкіна, email: agal@mksat.net
Олександр Малицький, email: zeleny_rukh2006@ukr.net

Коментарі Екоклубу: Перший блок Ташлицької ГАЕС уже запущено у тестовому режимі. Рівень водосховища піднято біля року тому назад, коли у атомників ще не було права використовувати затоплені землі. Рішення суду ще не вступило у силу, проте атомники уже подали апеляцію, а тому остаточне вердикт буде оголошеним Миколаївським апеляційним судом.

Екологічна небезпека у Миколаївській області зростає через пожежі на атомних об'єктах

Джерело інформації: Майдан-ІНФОРМ

В 2006 році на Південно-Українській АЕС сталися 2 пожежі, що свідчить про різке погіршення техногенного та протипожежного стану зазначеного об'єкту.

Безсумнівно, „значну техногенну навантаженість (Миколаївського) регіону додають об'єкти, підвідомчі ДП НАЕК „Енергоатом”: ВП „Південно-Українська АЕС” та „Ташлицька ГАЕС”, що збільшує ймовірність виникнення надзвичайних ситуацій, які містять у собі загрозу для людини, економіки і природного середовища”, наголошується у листі з Миколаєва до заступника міністра МНС Романченка В.О..

Погіршення техногенної та протипожежної ситуації стосується наступних питань:

- „допускаються зриви термінів щодо реконструкції автоматичної пожежної сигналізації в приміщеннях систем безпеки енергоблоків № 1-3 ЮУ АЕС;
- не розроблені Плани локалізації та ліквідації аварійних ситуацій, аварій на резервуарний парк АЗС

автотранспортного господарства та гідротехнічні споруди Ташликської ГАЕС;

- не розроблена декларація безпеки на резервуарний парк АЗС

- не здійснено обов'язкове страхування потенційно небезпечних об'єктів: цеху водоканалізаційного господарства та теплових мереж (с. Новоселівка Арбузинського району) та гідротехнічних споруд Ташликської ГАЕС;

- не створені об'єктові запаси матеріального резерву для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;

- не оновлено парк спеціальної та пожежної техніки пожежних підрозділів по охороні ВП „ ЮУ АЕС ”.

Також, з вводом в експлуатацію Ташлицької ГАЕС, підвищується гідродинамічна небезпека.”

При усіх вищеперерахованих недоліках НАЕК „Енергоатом” має

намір урізати кошторис на утримання пожежних підрозділів ЗДПО-1, ДПЧ-14, 22 більш ніж на 1 млн. грн., що значно погіршить соціальну захищеність бійців-вогнеборців, і, що зовсім прикро, не покращить безпеку атомного комплексу.

Численні скарги пожежників, які забезпечують протипожежну безпеку атомних об'єктів на Миколаївщині та неодноразові звернення керівництва управління МНС України в Миколаївській області до адміністрації ВП „Південно-Українська АЕС”, ДП НАЕК „Енергоатом” щодо виконання вимог постанов Кабінету Міністрів України, відповідних договірних зобов'язань не отримали позитивного вирішення.

Не має сумніву, що мешканці Миколаївщини, які кровно зацікавлені в підвищенні безпечності атомної станції та Ташлицького гідровузла, також приєднають свій голос до вимог пожежників, бо пам'ятають про героїчний подвиг вогнеборців в квітні 1986 року на ЧАЕС.

Уряд затвердив проект будівництва нової лінії електропередачі для Рівненської та Хмельницької АЕС

Джерело інформації: www.energoatom.kiev.ua

Кабінет Міністрів України затвердив проект будівництва лінії електропередачі напругою 750 кВТ для видачі потужностей Рівненської та Хмельницької АЕС вартістю 1,655 млрд. грн. Відповідне розпорядження підписав Прем'єр-міністр України 22 січня 2007 року.

Проект "Повітряна лінія 750 кВТ Рівненська АЕС-Київська з розширенням підстанції 750 кВТ

"Київська" і заходу повітряної лінії 750 кВТ" розроблено Державним інститутом "Укренергомережапроект". Його реалізація дозволить вивести до центрального регіону додатково 1000 мВт потужності Рівненської АЕС, "зачинені" у західному енергорегіоні. Згідно документу, довжина повітряної лінії складатиме 353 км, заходу - 135 км. Із загальної вартості проекту на будівельно-монтажні роботи припадає

870,9 млн. грн, обладнання - 298,4 млн. грн, пусконаладжувальні роботи - 5,4 млн. грн, інші витрати - 480,8 млн. грн. Вартість будівництва лінії із заходами і розширенням підстанції коштуватиме 1,569 млрд. грн., реконструкція розподільних об'єктів на Рівненській та Хмельницькій АЕС - 71,1 млн. грн. і 7,6 млн. грн., відповідно. Роботи передбачено завершити за два роки.

Новини з Росії

АКТИВІСТИ З МУРМАНСЬКА І 12 ІНШИХ МІСТ ПРОТЕСТУВАЛИ У РОСАТОМА ПРОТИ ПЛАНІВ БУДІВНИЦТВА НОВИХ РЕАКТОРІВ

Джерело інформації: Екологія-Право-Людина

Сьогодні о 13 годині у будинку Росатома екологи з різних міст Росії протестували проти державних планів щодо будівництва 40-ка нових атомних реакторів.

Учасники акції приїхали із Мурманська, Архангельська, Ростов-на-Дону, Калінінграда, Пермі, Балаково, Заїсти, Челябінська, Казані, Нижнього Новгороду, Іркутська, Москви, а також з Мінська

(Білорусія). Екологи розтягли 15-метровий транспарант "НІ НОВИМ АЕС". Крім того, у руках учасників були плакати регіональної спрямованості: "Мурманськ проти КАЕС-2", "Плавуча АЕС - смерть

Архангельську", "Ні Чорнобилу на Байкалі", "Калінінград проти АЕС" та інші. В акції взяли участь близько 25 осіб, серед них активісти Мурманської обласної молодіжної суспільної екологічної організації "Природа і

Молодь".

"Ми приклали багато зусиль, перш ніж Росатом визнав, що Кольська АЕС-2 економічно нерентабельна. Незважаючи на це, регіональна влада продовжує говорити про її спорудження", - заявив Віталій Серветник, голова організації Мурманської обласної молодіжної суспільної екологічної організації "Природа й Молодь". Причому, крім економічної неефективності, АЕС-небезпечні: вони викидають радіоактивні речовини ,навіть у штатному режимі роботи, створюють тонни ядерних відходів, а також можуть бути цілями терористів".

У березні 2007 року уряд Росії розгляне так звану "дорожню карту АЕС" - план розміщення нових

реакторів протягом найближчих 10 років. Екологи говорять, що сьогоднішня акція - тільки початок протестів. На 1 березня призначена вже всеросійська акція протесту, у якій візьмуть участь як мінімум 15-20 регіонів, де визрівають плани будівництва атомних станцій. Таким чином, активісти сподіваються перешкодити включенню своїх регіонів до "дорожньої карти".

На даний момент до "дорожньої карти" включені наступні АЕС: Кольська, Ленінградська, Калінінградська, Калінінська, Курська, Нововоронезька, Волгодонська, Балаковська, Білоярська, Південно-Уральська, Севрська, Далекосхідна, Приморська.

"Ми вважаємо, що енергетику в

Росії потрібно розвивати на основі екологічно чистих, відновлювальних джерел енергії, а не на основі атомної енергії, а також приділяти більше уваги енергоефективності. Ці джерела додаткової енергії зможуть дати Росії в 2-3 рази більше електроенергії, чим зараз забезпечують всі АЕС", - говорить Володимир Сливяк, співголова групи "Екозащита!".

Нагадаємо, що у грудні минулого року в Апатитах, Оленегорську, Мончегорську й Кандалакші під час суспільних слухань, більшість учасників висловилося проти розвитку атомної енергетики (89%), і за початок робіт з використанням енергії вітру (93%). За даними опитування ВЦІОМ, проведеного у жовтні 2006р., в у цілому по країні за використання

"ЕКОЗАЩИТА" ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ НОВИХ АТОМНИХ РЕАКТОРІВ

Джерело інформації: Экология и Права Человека

Сьогодні у будинку Федерального агентства по атомній енергетиці пройшла акція протесту, організована Міжнародною екологічною групою "Екозащита". Екологи виступили проти намірів Росатома й Уряду РФ побудувати близько 40 нових атомних реакторів протягом найближчих 20 років. Вони назвали це рішення політичним.

"Це тільки наша перша акція", - повідомив співголова "Екозащити" Владимир Сливяк кореспонденту АСІ - "Вона дуже проста й неконфліктна, по суті, попереджуюча. Наше завдання - вплинути на уряд, який у березні буде розглядати дорожню карту атомних станцій". На карті будуть вказані місця, де протягом найближчих 10 років будуть побудовані атомні реактори. За даними Сливяка слідує, що акція запланована на 1 березня і пройде відразу у декількох регіонах.

На даний момент у ній погодилися брати участь близько 15 областей, регіонів і республік. "Ми очікуємо, що всього буде 25 регіонів." Претензії до атомної енергетики прості - вона небезпечна. Це показав Чорнобиль. Самі реактори технологічно недосконалі, а економіка атомної енергетики досить спірна. Ми вважаємо, що Росія не повинна йти по шляху атомного розвитку, необхідно розвивати відновлювальні джерела енергії, такі як геотермальні, вітрові гідроелектричні", - сказав Сливяк. Він підкреслив, що такі джерела, по оцінках екологів, можуть дати у два рази більше енергії, ніж атомні станції. "Приклад Німеччини це добре ілюструє. Високо розвинена країна, що одержує прибуток від атомної енергії, вирішила від неї відмовитися й замінити альтернативними джерелами", - заявив Сливяк.

В акції протесту взяли участь екологи з Калінінграда, Мурманська, Архангельська, Ростова-на-Дону, Калінінграда, Пермі, Мінська й ін. Вони виступили з гаслами: "АЕС на Уралі? Ні, спасибі, не треба!", "Мурманськ проти АЕС" і ін.

Як розповіла одна з учасниць пікету, біолог з Іркутська Марина Рихванова, біля Байкалу уряд РФ планує створити міжнародний центр по збагаченню урану. За її словами, у зв'язку із цим, туди привозять гексафторид урану - з'єднання, що дуже швидко переходить у газ при підвищенні температури. При цьому речовина з'єднується з водою в атмосфері, утворюючи плавикову кислоту. Рихванова затверджує, що ця "кислота здатна розчинити навіть скло".

ПОГЛЯД НА ЧОРНОБИЛЬ ЧЕРЕЗ СУДОВЕ ВІКОНЦЕ

Джерело інформації: Экология и Права Человека

Нещодавно Держдума гаряче обговорювала пропозицію президента Російської Федерації (далі РФ) щодо ратифікації протоколу №14 Європейської конвенції по захисту прав людини й основних свобод, що дозволяє росіянам у спрощеному порядку звертатися в Європейський суд з прав людини. Росія залишається єдиною країною, що не ратифікувала протокол, тому він не може набути чинності. Але депутати вирішили, що ратифікацією Росія "сама собі нашкодить": росіяни ринуться в Страсбургський суд у ще більшій кількості, чим зараз.

Юрисдикцію Європейського суду з

прав людини Росія визнала у 1998 році. За даними центра "Демос", на сьогоднішній день, незважаючи на складність процедури подачі скарги, уже більше 47 тисяч росіян звернулися у цей правовий орган. Міжнародний суд виніс 192 рішення по скаргах на Росію, 128 з них - з жовтня 2005 по листопад 2006-го.

По кількості звернень громадян у Європейський суд з прав людини, Росія (поряд з Туреччиною) займає одне з перших місць. Експерти центру "Демос" прийшли до висновку: основна причина цього - недостатня ефективність державно-правової машини. А якщо сказати простіше, байдуже відношення до простого

громадянина і його законних прав. За повідомленнями російських офіційних осіб, найбільше скарг у Страсбург за останній час надійшло від пенсіонерів, яким не вчасно або не в повному обсязі виплачується пенсія, і людей, що постраждали від чорнобильської катастрофи. Як же дійшли "чорнобильці" до Страсбургського суду з прав людини?

До 1998 року, коли росіяни отримали можливість звертатися в Європейський суд з прав людини, минуло уже 12 років від дня катастрофи на Чорнобильській АЕС. За цей час "ліквідатори" і жертви аварії пройшли свій, внутрішній шлях, домагаючись від місцевої й

центральної влади права на нормальне життя й виплату компенсацій (які чомусь назвали "пільгами") за втрату здоров'я або смерть близьких, пов'язану із чорнобильською аварією.

Уже 20 років боротьбу за це ось "пільгове" і "привілейоване" життя ведуть мільйони людей в уражених зонах. Впродовж років після аварії громадськість допомогла владі "згадати" і про 600 тисячі "ліквідаторів" (ООН оперує цифрою у 800 тисяч) - людей, які не жаліли здоров'я й життя, щоб якнайшвидше зупинити розповсюдження радіації. (До речі 600 або 800 тисяч - приблизна цифра, суворого обліку ніхто не вів, а якщо й вів, то дані ці дотепер засекречені). Ці люди мали право сподіватися, що країна їх не забуде. Але виявилось, що порятунок потопаючих - справа рук самих потопаючих.

У висновках державної експертної комісії з розгляду програми по ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС йдеться про те, що в цій програмі (ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС) не піднімалися питання медичного контролю і допомоги особам, які виїхали за межі забрудненої зони після отримання значних доз іонізаційного випромінювання щитовидної залози і всього тіла (евакуйовані та ті, що змінили місце проживання). Не уточнюється і кількість осіб, які проживають на території республік. Не передбачується медична допомога особам, яких залучали до робіт у зоні високого забруднення в період ліквідації аварії на території ЧАЕС, хоча чисельність цього контингенту оцінюється сотнями тисячами осіб, а отримані ними дози - на рівні життєнебезпечних.

Через три роки після аварії на весь величезний СРСР працювала єдина міжвідомча експертна рада у Києві, яка лише мала право встановлювати причинний зв'язок захворювань з причетністю до ліквідації наслідків аварії. Із всіх кінців сюди з'їжджалися тисячі людей, щоб обстежитися й довести, що хворіють і не можуть нормально жити після того, як попрацювали "у зоні". Але довести зв'язок із аварією вдавалося одиницям. Не дивно, що органи влади на всіх рівнях були закидані скаргами "чорнобильців". Писали про те, що не можна не тільки отримати нормальне лікування, харчування, але одержати посвідчення й нагрудні знаки учасників ліквідації наслідків аварії.

Незабаром люди зрозуміли, що на їхні прохання й вимоги ніхто просто не звертає уваги. Почалися акції протесту, демонстрації, пікетування будинків органів влади. Ось хроніка

народних заворушень, що почалися через три роки після катастрофи.

У 1989 році в місті Наровля у Білорусії пройшла одна з перших у країні забастовок жертв Чорнобиля, збитки від якої оцінювалися у більш ніж 300 тис. руб. Тільки приїзд у Наровлю республіканського міністра охорони здоров'я Улашика й трьох високопоставлених партійних діячів республіки, їхня зустріч зі страйкарями віч на віч дозволила трохи зняти напругу. Але не надовго усе знову потонуло в порожніх обіцянках.

У червні 89-го у місті Чериков (Білорусія) акція протесту пройшла біля райкому партії. У ці дні відбувався перший з'їзд народних депутатів СРСР, і делегація із неспокійного Черикова попрямувала до Москви. Тут її разом з білоруськими народними депутатами, зустрів Микола Рижков. Голова Ради міністрів СРСР, як розповідали потім білоруси, сказав, що багато чого з почутого виявилось для нього новиною.

Мітинги пройшли і у північних районах Житомирської області України, що підпали під "чорнобильський слід". 25 лютого 1990 року у Житомирі відбулася екологічна акція (трибуни місцевого стадіону були забиті по вінця - зібралося більше 20 тисяч чоловік). Під час акції виступили з проханням допомоги представники районів, уражених радіацією, члени першого на Україні Житомирського регіонального Цивільного фронту сприяння перебудові, Українського Народного Руху "Рух", народні депутати СРСР. Було підписано ряд серйозних резолюцій, у тому числі - про притягнення до кримінальної відповідальності колишніх керівників республіки й області за приховування інформації від населення, його дезінформацію; про негайне закриття ЧАЕС; про накази депутатам Верховної ради СРСР у Україні - прийняти закони про ядерну безпеку, про статус територій, які піддалися радіаційному впливу, про статус жертв катастрофи. Восени 1989 року страйковий комітет підприємств Житомира оголосив місцевій владі свої вимоги. Серед них - негайна передача партійної спецлікарні, спецполіклініки й незаконно заселених у спецдомі квартир, у розпорядження хворих дітей і молодих родин із уражених зон.

Восени того ж року відбувся 100-тисячний мітинг на стадіоні у Києві. Міністри охорони здоров'я України Анатолію Романенко була висловлена одноголосна недовіра. А сесія Київської міської Ради прийняла

рішення: академік Леонід Ільїн, один із самих активних помічників Кремля у боротьбі проти оприлюднення правди про Чорнобиль, для Києва - персона нон грата.

У цей же час у Наровлі та Мінську люди створювали страйкові комітети. Політичний страйк, у якому переплелось все: і жага волі, і переживання через Чорнобиль, - сколихнув також і Житомир.

Улітку 1989 року, коли в пресі, нарешті, була прорвана інформаційна блокада щодо чорнобильської аварії, акція протесту пройшла в Татарії. Два дні біля містечка Камські Поляни стояло наметове містечко, а люди на мітингах виступали проти будівництва Татарської АЕС (цей проект вдалося зупинити). У цьому ж році кілька мітингів пройшло й у Черкасах. Народ протестував проти будівництва там Чигиринської АЕС.

Результатом всіх цих акцій стало створення навесні 1990 року за рішенням уряду регіональних міжвідомчих експертних рад у Мінську, Харкові, Челябінську, Донецьку, Дніпропетровську, Ворошиловграді, Москві, Санкт-Петербурзі, Києві. Це було дуже важливо для "ліквідаторів", яким тепер не треба було з усією країною їхати для огляду до Києва.

Під тиском народного бунту, через чотири роки після катастрофи, уряд СРСР разом із профспілками прийняв постанову "Про заходи щодо поліпшення медичного обслуговування й соціального забезпечення осіб, що приймали участь у роботах з ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС". Місцеві органи влади почали поступатися позиціями, хоча й неохоче, але визнаючи, таким чином, серйозність чорнобильської проблеми для здоров'я людей.

Трохи покращилося становище жертв Чорнобиля й "ліквідаторів" після прийняття спеціальних чорнобильських законів, у постраждалих від радіаційного впливу республіках. Але жертви Чорнобиля так по-справжньому й не зуміли ними скористатися. Якщо в перші роки після прийняття законів цей караван зі скрипом рухався, то після розпаду Радянського Союзу зовсім зупинився. У незалежних державах, що утворилися на його руїнах, інші проблеми перенесли "чорнобильців" з їхніми хворобами на останній план. На папері все було гарно - соціальні пільги й гарантії, екстрена безкоштовна медична допомога, реабілітація в санаторіях, поліпшення житлових умов, надання квартири протягом трьох місяців, а також підвищені розміри доплат до пенсій.

Але в реальності ...

У Росії уряд кілька разів вносив у чорнобильський закон поправки, що погіршували становище як населення постраждалих районів, так і "ліквідаторів". Практично повна бездіяльність чиновників, недотримання життєво важливого для декількох мільйонів людей закону, уже привело й ще призведе до жахливих соціальних наслідків. Серед них - хворі люди, які животіють в уражених зонах, поставлені на грань виживання "ліквідатори", розкидані по всій країні.

Тим часом статистика чорнобильських смертей, схоже, знову приховувалась. Сьогодні "ліквідатори" стверджують, що існує негласна вказівка російського Міністерства здоров'я - не пов'язувати їхні захворювання із радіаційним опроміненням та відмовляти у присвоєнні "чорнобильської" інвалідності. Медики досі приховують від "чорнобильців" їхні діагнози. Трапляється так, що тільки після смерті розтин тіла показує, що вона наступила в результаті багаторічної онкології. "Нам доводиться вдаватися до хитрощів, щоб довести свої хвороби: на прийомі в лікарів ми просто не говоримо, що ми "ліквідатори". Тому що слова

"чорнобильський ліквідатор" для лікарів спеціалізованих поліклінік, до яких ми приписані, як червоний плащ для бика", - розповідають "чорнобильці".

Рік у рік влада скорочує й без того мізерні виплати інвалідам Чорнобиля. Колись передбачалося, що вони будуть індексуватися за рівнем росту споживчих цін. Але за вісім останніх років у Росії ця сама індексація була проведена один раз - на 19%. За ці роки споживчі ціни в країні, за офіційним даними, виросли на 800%, а на оплату житла - майже на 1400%.

Сотні тисяч чорнобильських "ліквідаторів" знову були змушені відстоювати своє законне право - право на життя. Вони стали масово звертатися в суди. У 1995 році у Росії були внесені значні поправки до чорнобильського закону, які ще більше ускладнили життя жертвам атомної катастрофи і її "ліквідаторам". Багато хто з них, пройшовши всі кола правового пекла в Росії, у 1997 році звернулися в Конституційний суд, який, на щастя, встав на сторону потерпілих. У його постанові від 1 грудня 1997 року затверджується непорушність конституційних прав постраждалих громадян на

відшкодування шкоди, заподіяної їм у результаті державної діяльності в області використання ядерної енергії, а також конституційні обов'язки держави відшкодувати таку шкоду в повному обсязі.

Відповідно до Конституції РФ і закону "Про Конституційний Суд Російської Федерації", держава гарантує неприпустимість прийняття у РФ законів, які скасовують або применшують права й свободи людини й громадянина, і неприпустимість при встановленні нового правового регулювання подолання правових позицій Конституційного суду РФ. Приймаючи базовий закон, держава визнала відповідальність перед жертвами й "ліквідаторами" за наслідки чорнобильської катастрофи. Визнаний державою обсяг відшкодування шкоди повинен безумовно дотримуватися. Але й Конституційний суд Росії не може змусити державу дотримуватись свого власного закону і зобов'язань перед потерпілими. Саме до цього часу Росія визнала юрисдикцію Європейського суду з прав людини. Але подати туди скаргу, виявилось для простого росіянина, справою дуже непростюю.

На розгляд читачів "Ядерного Монітора" наводимо текст заяви про наміри НАЕК "Енергоатом" побудувати централізоване сховище відпрацьованого ядерного палива

ЗАЯВА ПРО НАМІРИ БУДІВНИЦТВА ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО СХОВИЩА ВІДПРАЦЬОВАНОГО ЯДЕРНОГО ПАЛИВА РІВНЕНСЬКОЇ, ХМЕЛЬНЬКОЇ ТА ЮЖНО-УКРАЇНСЬКОЇ АЕС ДП НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ» ІЦ

- Інвестор (замовник)** державне підприємство «Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом" (ДП НАЕК «Енергоатом») Мінпаливенерго України.
Поштова адреса: Україна, 01032, м. Київ, вул. Ветрова, 3.
- Місце розташування майданчиків будівництва** потенційні майданчики пропонуються у зоні відчуження території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи (далі за текстом зона відчуження):
 - основний варіант майданчик, прилеглий до Центру переробки та захоронення радіоактивних відходів "Вектор" (далі за текстом майданчик "ЦПЗ");
 - альтернативний майданчик, прилеглий до сховища відпрацьованого ядерного палива (СВЯП-2) ДСП "Чорнобильська АЕС" (далі за текстом майданчик "ЧАЕС").
- Характеристика діяльності (об'єкта):** радіаційно - ядерний об'єкт (ядерна установка) сховище для проміжного централізованого зберігання відпрацьованого ядерного палива Рівненської, Хмельницької та Южно-Української атомних електростанцій (далі за текстом ЦСВЯП ВВЕР), обладнане необхідними системами, що забезпечують підготовку до зберігання, перевезення та безпечне зберігання відпрацьованого ядерного палива (далі за текстом ВЯП) реакторів типу ВВЕР. Діяльність на об'єкті належить до п. 1 Переліку видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку (додаток Е до ДБН А.2.2-1-2003 «Склад та зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні та будівництві підприємств, будинків та споруд»):
 - **технічні і технологічні характеристики:** обсяг ВЯП, планований для зберігання до 17 тис. відпрацьованих тепловиділяючих збірок (далі за текстом ВТВЗ) ядерного палива реакторів типу ВВЕР у герметичних контейнерах, з урахуванням подальшого збільшення. Технологія зберігання ВЯП, що буде використана на об'єкті, матиме реалізовані аналоги у світі. Транскордонний вплив об'єкта не очікується;
 - **річна продуктивність** до 1000 ВТВЗ;
 - **строк експлуатації** планований, до 100 років, у т.ч., активний період (накопичення та зберігання контейнерів з ВТВЗ) до 50 років, далі пасивний період (зберігання контейнерів з ВТВЗ). Спорудження здійснюватиметься за чергами будівництва. Тривалість 1-ї черги будівництва 3 роки.
Проект ЦСВЯП ВВЕР буде розроблено згідно з вимогами чинних українських норм, правил та стандартів та з урахуванням міжнародних рекомендацій, в основу яких покладено принцип глибокоешелонного захисту.

У проєкті будуть передбачені технічні засоби та організаційні заходи, які за умов нормальної експлуатації, порушень нормальної експлуатації та проєктних аварій забезпечать індивідуальні дози опромінення не вище встановлених лімітів доз для персоналу та квоти ліміту доз для населення, а рівень викидів та скидів не вище встановлених допустимих рівнів.

Систему технічних та організаційних заходів щодо забезпечення безпеки ЦСВЯП ВВЕР буде детально розглянуто у проєкті та представлено і проаналізовано у матеріалах ОВНС, Звіту з аналізу безпеки та Звіту про відповідність вимогам санітарного законодавства, передбачених чинним законодавством.

4. **Соціально-економічна необхідність планованої діяльності** забезпечення сталої роботи АЕС України у довгостроковій перспективі. Будівництво ЦСВЯП ВВЕР дозволить забезпечити власні можливості зберігання ВЯП, уникнути залежності від закордонних послуг на зберігання ВЯП.

5. **Потреба в ресурсах при будівництві та експлуатації:**

- **земельних** постійного користування: майданчик ЦСВЯП ВВЕР (з допоміжним виробництвом) до 15 га, залізничні та автошляхи до 10 га;
- **сировинних:** збірний залізобетон з заводів будіндустрії; металоконструкції, металопрокат, арматура м. Київ; щебінь м. Коростень; пісок м. Чорнобиль; цемент м. Кам'янець-Подільський (АТ «Подільський цемент»), м. Здолбунів (цементно-шиферний завод);
- **енергетичних:** в період будівництва 750 кВА, в активний період експлуатації 4080 кВА, в пасивний період експлуатації 3050 кВА.
- **водних:**
 - вода питної якості на господарчо-побутові потреби: до 0,4 м³/добу в період будівництва, до 17 м³/добу в активний період експлуатації та до 9 м³/добу в пасивний період експлуатації;
 - вода на виробничі потреби: в період будівництва 74 м³/добу, в період експлуатації 135 м³/рік (активний період);
 - вода на протипожежні потреби: в період будівництва 20 л/сек, в період експлуатації 36 л/сек.
- **трудових:** будівництво ЦСВЯП ВВЕР буде виконуватися силами українських будівельних та монтажних організацій, експлуатація силами персоналу, що вивільняється в процесі зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС. Очікується потреба:
 - в період будівництва до 300 осіб будівельно-монтажного персоналу;
 - в період експлуатації до 185 осіб обслуговуючого персоналу впродовж активного періоду, до 120 осіб впродовж пасивного періоду.

6. **Транспортне забезпечення (під час будівництва та експлуатації):** залізничні перевезення (транспорт загального призначення та спеціалізований транспорт) мережею залізниці загального користування та колією об'єктової залізниці; автомобільні перевезення (загальнобудівельний та пасажирський транспорт) по існуючих автодорозах.

7. **Екологічні та інші обмеження запланованої діяльності за варіантами:** згідно планованої категорії об'єкта для нього має бути встановлена санітарно-захисна зона та зона спостереження. Очікується, що санітарно-захисна зона ЦСВЯП ВВЕР буде у межах його майданчика, зона спостереження не вийде за нинішні межі зони відчуження.

8. **Необхідна еколого-інженерна підготовка та захист території за варіантами:**

- майданчик "ЦПЗ" вирубка лісу на площі до 10 га, планувальні роботи;
- майданчик "ЧАЕС" вирубка чагарників на площі до 15 га, планувальні роботи, захист майданчика від підтоплення.

9. **Можливі впливи планованої діяльності (при будівництві та експлуатації) на навколишнє середовище:**

- **клімат та мікроклімат** вплив відсутній;
- **геологічне середовище** вплив не очікується;
- **повітряне середовище:**
 - при будівництві підняття пилу; очікується радіаційний вплив, значно нижчий меж, встановлених допустимими нормами;
 - при експлуатації очікується радіаційний вплив, що значно менший допустимих норм;
- **водне середовище** очікується радіаційний вплив, значно нижчий меж, встановлених допустимими нормами (зокрема, без суттєвого впливу на обсяги річного виносу радіоактивності зі стоком р. Прип'ять);
- **грунти:**
 - при будівництві позитивний вплив: реабілітація радіаційно-забруднених територій ЗВ у межах земельних ресурсів, що потребуються при будівництві та експлуатації;
 - при експлуатації очікується радіаційний вплив, що суттєво не вплине на поточний радіаційний стан навколишнього середовища;
- **рослинний і тваринний світ, заповідні об'єкти** без істотного негативного впливу;
- **навколишнє соціальне середовище (населення)** очікується радіаційний вплив, значно менший встановлених лімітів доз з урахуванням квот згідно НРБУ-97;
- **навколишнє техногенне середовище** очікується радіаційний вплив, без перевищення нормативних лімітів доз для персоналу об'єктів у зоні відчуження.

10. **Відходи виробництва і можливість їх повторного використання, утилізації, знешкодження або безпечного захоронення** нерадіоактивні відходи вивозяться на сміттєзвалища в зоні відчуження, радіоактивні відходи збираються,

тимчасово зберігаються та передаються на переробку/захоронення спеціалізованим підприємствам у зоні відчуження.

11. **Обсяг виконання ОВНС** згідно ДБН А.2.2-1-2003.

12. **Участь громадськості** передбачається шляхом проведення громадських слухань згідно з Порядком проведення громадських слухань з питань ядерної та радіаційної безпеки, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.98 № 1122. Надати пропозиції та ознайомитися з проектними матеріалами можна за адресою Замовника з 1 листопада 2006 року.

КОРОТКО

У Японії через помилку працівника аварійно зупинено АЕС

Найближчим часом з метою підвищення безпеки існуючих енергоблоків АЕС України, планується введення в дію симптомно-орієнтованих аварійних інструкцій (СОАЛ) замість існуючих, орієнтованих на подію, інструкцій з ліквідації аварій та аварійних ситуацій.

У відповідності до графіків розробки та впровадження СОАЛ на АЕС України 4-10 лютого на Хмельницькій АЕС за участю фахівців Держатомрегулювання та Державного Науково-технічного центру з ядерної та радіаційної безпеки відбулась валідація (перевірка) на повномасштабному тренажері симптомно-орієнтованих аварійних інструкцій (СОАЛ) енергоблоку №1, що були розроблені фахівцями ДП НАЕК "Енергоатом" при підтримці фахівців WESTINGHOUSE та PNNL (США).

Після коригування за результатами валідації, вказані інструкції будуть надані до Держатомрегулювання для виконання державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки та узгоджен.

Wwww.podrobnosti.ua

На Рівненській АЕС через несправність на 50% знижено потужність

На Рівненській АЕС у ніч на неділю 11 лютого відбулося автоматичне вимкнення трансформаторного теплогенератора ТГ-3 блоку #2.

Як повідомляє прес-служба Міністерства з питань надзвичайних ситуацій України, інцидент відбувся через перегрів 7-го підшипника валу генератора.

У результаті потужність блоку #2 знижена вдвічі. Подача електроенергії до об'єднаної енергосистеми України не припинялася.

До усунення несправностей притягнуто персонал чергової зміни.

Радіаційний і протипожежний стан на

АЕС, за інформацією прес-служби МНС України, у межах норми.

За матеріалами Інтерфакс-Україна

За проникнення в зону ЧАЕС будуть карати в'язницею

За незаконне проникнення і вивіз майна з зони Чорнобильської атомної електростанції будуть притягати до кримінальної відповідальності.

Про це у вівторок, 30 січня, заявив міністр надзвичайних ситуацій України Нестор Шуфріч на брифінгу в Києві.

За його словами, МНС буде наполягати на внесенні змін у Кримінальний кодекс України, що посилить адміністративну відповідальність за несанкціоноване проникнення в зону ЧАЕС, а також буде передбачати кримінальну відповідальність за вивіз речей з цієї зони.

Протягом усіх років після аварії на ЧАЕС здійснюється постійний незаконний вивіз об'єктів і майна з цієї зони.

Напередодні Шуфріч також заявив, що для завершення будівництва чотирьох об'єктів на Чорнобильській АЕС необхідно 1 млрд доларів.

За матеріалами ІА Росбалт-Україна

Білорусь побудує власну АЕС через 4-5 років

Білорусь буде мати власну атомну станцію в найближчі 4-5 років, заявив глава уряду республіки Сергій Сидорський у ході зустрічі з головою правління Євразійського банку розвитку Ігорем Финогеновим у Мінську в п'ятницю, 16 лютого.

"Глава держави підтримав проект будівництва атомної станції. У найближчі 4-5 років проект буде реалізований", - сказав прем'єр.

Сидорський також відзначив, що раніше на реалізацію проекту було відведено 8-9 років, але президент країни "доручив звузити рамки".

Раніше міністр енергетики Білорусі Олександр Озерець повідомляв, що

республіка планує ввести в експлуатацію перший блок АЕС в 2014 році, другий - в 2016 році.

ПАР має намір побудувати до 2030 року 36 ядерних реакторів

Влада ПАР вирішила виділити 100 мільярдів рандов (близько 15 мільярдів доларів) на будівництво в період до 2030 року 12 АЕС і 24 модульних реакторів з кульовими теплоділяючими елементами (ПБМР).

Як повідомила в четвер газета Business Day, це енергетичні реактори власної розробки при участі таких фірм, як "Вестингауз" і "Дженерал електрик" (США), "Мицубісі" (Японія), "Сименс" (Німеччина), передає ІТАР-ТАРС.

ПАР сподівається, що нові ядерні потужності дозволять збільшити виробництво електроенергії на 25 тис мегават. Одночасно вирішено послабити залежність енергетики від ТЕС, які працюють на кам'яному вугіллі і завдають істотної шкоди навколишньому середовищу.

Супротивники проекту із числа екологів критикують рішення влади, указуючи, що в ПАР немає сховищ для утилізації ядерних відходів.

Нагадаємо, на початку 1990-х ПАР відмовилася від свого повністю створеного ядерного арсеналу.

У Києві не знають про наміри рівненських атомників?

Чимала делегація представників Державного комітету ядерного регулювання десантувалася днями у Рівному, щоб представити результати громадського обговорення проекту закону «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії». Як визнала заступник голови Держатомрегулювання Ольга Макаровська, Рівне є єдиним містом України, де комітетчики запланували

таку акцію. Адже у Києві, з огляду на географію розміщення атомних станцій, вважають нашу область унікальною, а її мешканців найбільш зацікавленими у питаннях ядерної безпеки.

Втім, у півтора десятка (разом із представниками преси) рівня скрупульозна і вузькопрофільна доповідь начальника юридичної служби комітету про нюанси ліцензування та «документи дозвільного характеру» особливого піднесення не викликала. Хіба що ветеран рівенської атомної енергетики Володимир Коровкін зробив столичним гостям реверанс, мовляв, «закон необхідний і правильний, бо не дозволить робити дурниць...», хоча й скромно зауважив, що обсяг різноманітних документів, порівняно з шістдесятима роками відрізняється, як «небо і земля».

Щоправда, міського голову Кузнецовська п.Коровкіна більше цікавило питання про продовження строку експлуатації перших енергоблоків Рівенської АЕС. Виявляється, хоч термін проектного терміну експлуатації енергоблока №1 і закінчується вже у 2010 році, а енергетики докладають чималих зусиль, щоб його продовжити, однак у Державному комітеті ядерного регулювання про це нічого не знають.

Офіційної заяви про наміри продовжити експлуатацію енергоблоків у нас немає, повідомила Ольга Макаровська. І якщо найближчим часом Держатомрегулювання не отримає відповідних документів, то виникне конфліктна ситуація: РАЕС готуватиметься до продовження експлуатації енергоблоків, які випрацювали свій ресурс, а ми, як контролююча організація, будемо працювати за зняття їх з експлуатації.
www.rivnepost.rv.ua

Росія побудує в Індії 6 енергоблоків

У ході візиту російського президента Володимира Путіна в Нью-Делі між ним і індійським прем'єром Манмоханом Сінгхом був підписаний меморандум про розвиток атомної енергетики, що передбачає будівництво ще 4-х атомних реакторів в Індії.

У цей час Росія бере участь у зведенні першого й другого енергоблоків АЕС Куданкулам з реакторами третього покоління проекту АЕС-92 потужністю тисяча мегават кожний.

Проект АЕС-92, розроблений московським інститутом Атоменергопроект у співдружності з Курчатівським інститутом, ОКБ Гідропрес і іншими російськими підприємствами, передбачає спорудження водо-водяних енергетичних реакторів ВВЕР-1000 і має підвищені характеристики безпеки. Реактори типу ВВЕР ставляться до сімейства водо-водяних реакторів, які є найпоширенішими у світі. У цей час у різних країнах експлуатуються близько 250 водо-водяних реакторів, з яких 49 російських реакторів типу ВВЕР. Президент Росії Володимир Путин і прем'єр-міністр Індії Манмохан Сінгх задоволені своїми переговорами, які пройшли "у традиційно теплій і відвертій атмосфері, властивій перевіреній часом російсько-індійської дружби". У спільній заяві, підписаній лідерами, виражене задоволення, що "незважаючи на серйозні зміни, що відбулися у світі за останнє десятиліття й мали вплив на глобальну геополітичну ситуацію, Росія й Індія були й залишаються близькими й дружніми партнерами, а вище політичне керівництво двох країн зберігає незмінну прихильність подальшому зміцненню російсько-індійських зв'язків.
За матеріалами РІА Новості, NEWS.ru.com

61% американців вважають, що ядерна енергетика дуже дорога і ще далеко в майбутньому.

В той час, як спеціальна робоча група, призначена президентом Бушем (Національна економічна рада, яку акуратніше, але неофіційно краще назвати „робоча група з ядерного пришвидшення”), наглядає за поширенням ядерної енергії, національне дослідження, проведене Інститутом громадського суспільства, знайшло, що 61% американців думає, що ядерна енергія задорога і не зможе вплинути на проблему змін клімату, і схвально ставляться до відновлюваної енергії та покращення енергозбереження. Згідно дослідження, 75% турбувало б, якби фокус на ядерній енергетиці робився за рахунок відновлюваної і чистої альтернативної енергетики. Бюлетень NATTA, листопад/грудень 2006.
Renew, the NATTA newspaper, Nov/Dec 2006

Польща хоче приєднатися до Балтійських ядерних енергетичних планів.

Польща запропонувала матеріально підтримати на 25% Балтійську ядерну

станцію в Ігналіні, а також підписала договір минулого тижня про будівництво 400-кіловольтової лінії між Польщею і Литвою. Польський прем'єр міністр Ярослав Качинський і його литовський колега Гедімінас Кіркілас підписали договір про "енергетичний міст" у Вільнюсі, 8 грудня. Планується, що лінія коштуватиме 304 мільйони євро і будівництво завершиться ще до 2011 року. Проект частково фінансуватиметься Європейським Союзом. Польща пропонує співфінансування станції, що складатиме між 800МВт і 1600МВт, разом з Литвою, Латвією і Естонією. Останні країни в 2006 році погодили трьох-сторонній ядерний проект, який дозволить замінити 2 реактор Ігналінської АЕС, яку Литва зобов'язалася закрити до 2009 року. Литовська енергетична влада каже, що спочатку три країни повинні домовитися чи дозволити Польщі співучасть у проекті і вирішити, яка буде структура проекту і як він буде фінансуватися.
Nuclear News Flashes

Великобританія: 21% населення підтримують будівництво ядерних блоків в межах 104 км від їхніх домівок.

Тільки 34% британського населення підтримують нові ядерні будівництва, відповідно до опитування, проведеного компанією Harris Interactive на замовлення газети Файненшл Таймс. "Скептицизм" по відношенню до ядерної енергетики "говорить про те, що Британські урядовці стоять перед великим випробуванням, запевнюючи країну, що потрібні нові реактори" – каже Файненшл Таймс від 20 листопада 2006 року.

Опитування було проведено відразу ж після публікації в Стерн Рев'ю 30 жовтня про економіку боротьби зі змінами клімату. Опитування показало, що 33% людей Великобританії "дещо чи дуже проти" будівництва нових станцій. Друга третина не мала нейтральну думку. Тільки 21% населення сказали, що вони готові підтримати будівництво ядерних станцій в межах 104 км від їхнього дому, відповідно до Файненшл Таймс. Така нерішучість стосовно будівництва нових ядерних блоків "співпадає з небажанням прийняти боротьбу зі змінами клімату дорогою ціною". Люди "стурбовані потенційними ефектами зміни клімату, але не мають бажання змінювати їх стиль життя щоб їх попередити" – підсумувала Файненшл Таймс.
Nuclear News Flashes

Представництва NIRS/WISE

WISE Amsterdam
P.O. Box 59636
1040 LC Amsterdam
The Netherlands
Tel: +31 20 612 6368
Fax: +31 20 689 2179
Email: wiseamster@antenna.nl
Web: www.antenna.nl/wise

NIRS
1424 16th Street NW, #404
Washington, DC 20036
USA
Tel: +1 202 328 0002
Fax: +1 202 462 2183
Email: nirsnet@nirs.org
Web: www.nirs.org

NIRS Southeast
P.O. Box 7586
Asheville, NC 28802
USA
Tel: +1 828 675 1792
Email: nirs@main.nc.us

WISE Argentina
c/o Taller Ecologista
CC 441
2000 Rosario
Argentina
Email: wiseros@ciudad.com.ar
Web: www.taller.org.ar

WISE Austria
c/o Plattform gegen Atomgefahr
Mathilde Halla
Landstrasse 31
4020 Linz
Austria
Tel: +43 732 774275; +43 664
2416806
Fax: +43 732 785602

Email: post@temelin.at and
post@atomstopp.at
Web: www.temelin.at and
www.atomstopp.at

WISE Czech Republic
c/o Jan Beranek
Chytalky 24
594 55 Dolni Loucky
Czech Republic
Tel: +420 604 207305
Email: wisebrno@ecn.cz

WISE Japan
P.O. Box 1, Konan Post Office
Hiroshima City 739-1491
Japan
Tel/Fax: +81 82 828 2603
Email: kota-
goldencat@kfa.biglobe.ne.jp

WISE Russia
P.O. Box 1477
236000 Kaliningrad
Russia
Tel/fax: +7 95 2784642
Email: ecodefense@online.ru
Web: www.antiatom.ru

WISE Slovakia
c/o SZOPK Sirius
Katarina Bartovicova
Godrova 3/b
811 06 Bratislava
Slovak Republic
Tel: +421 905 935353
Fax: 421 2 5542 4255
Email: wise@wise.sk
Web: www.wise.sk

WISE South Korea
c/o Eco-center

110-470 3F Yeonji Building
219 Yeonji-dong Jongno-gu
Seoul
South Korea
Tel: +82 2 741 4978
Fax: +82 2 741 4979
Email: wisekorea@orgio.net
Web: www.eco-center.org

WISE Sweden
c/o FMKK
Barnangsgatan 23
116 41 Stockholm
Sweden
Tel: +46 8 84 1490
Fax: +46 8 84 5181
Email: info@folkkampanjen.se
Web: www.folkkampanjen.se

WISE Ukraine
P.O. Box 73
Rivne-33023
Ukraine
Tel/fax: +380 362 237024
Email: Ecoclub@ukrwest.net
Web: www.atominfo.org.ua

WISE Uranium
Peter Diehl
Am Schwedenteich 4
01477 Arnsdorf
Germany
Tel: +49 35200 20737
Email: uranium@t-online.de
Web:
www.antenna.nl/wise/uranium

Інформаційний центр з ядерної енергетики NIRS (Nuclear Information & Resource Service) був започаткований в 1978 році у Вашингтоні, США. Всесвітня інформаційна служба з енергетики WISE (World Information Service on Energy) була створена у тому ж році у Амстердамі, Нідерланди. NIRS та WISE об'єднали свої зусилля у 2000 році, створивши всесвітню мережу інформаційних та ресурсних центрів для громадян, екологічних підприємств, які занепокоєні ядерною енергією, радіоактивними викидами, радіацією та цікавляться питаннями відновлюваної енергії. "Nuclear Monitor", англomовний бюлетень WISE/NIRS, публікує міжнародну інформацію 20 разів на рік.

"Ядерний монітор" українською мовою видає громадська екологічна організація "Екоclub". Бюлетень виходить 6 разів на рік, поширюється безкоштовно серед громадських організацій, учбових закладів, бібліотек та населення.

Над українськомовним виданням працювали:

Мирослава Дубінецька, Андрій Мартинюк, Ольга Ляшук

Адреса для листування:

ММГО "Екоclub"
а/с №73
Рівне - 23, Україна
тел./факс (0362) 237024
e-mail: ecoclub@ukrwest.net

Контактна інформація:

вебсайт проекту NIRS/WISE -
Україна: www.atominfo.org.ua

Електронна пошта редактора:
ETSWOT-87@mail.ru

Видано за підтримки Фонду Генріха Бьолля

 HEINRICH BÖLL STIFTUNG